

Tijdschr Urol (2024) 14:27–28
<https://doi.org/10.1007/s13629-024-00418-4>

Voorwoord bij het themanummer ‘Systeemtherapie voor prostaatanker’

Jean-Paul van Basten · Inge van Oort

Geaccepteerd op: 17 januari 2024 / Published online: 28 februari 2024
© The Author(s) 2024

De Nobelprijs voor Fysiologie en Geneeskunde werd in 1966 toegekend aan farmacoloog en uroloog Charles Huggins (1901–1997). Samen met Clarence Hodges ontdekte hij dat castratie een gunstig effect had op het ziektebeloop van mannen met gemetastaseerd prostaatacarcinoom. Sindsdien is chirurgische castratie of medicamenteuze androgeendeprivatetherapie (ADT) de standaardbehandeling voor mannen met gemetastaseerd hormoonsensitief prostaatacarcinoom (mHSPC).

Vanwege de beperkte overleving onder deze ADT-monotherapie zijn er in het afgelopen decennium veel nieuwe combinatietherapieën ontwikkeld met ADT als basis, in combinatie met chemotherapie, radiotherapie en/of androgeenreceptorsignaleringsremmers (ARSI's), met veelal een significant algeheel overlevingsvoordeel ten opzichte van alleen ADT.

Het eerste artikel van dit themanummer ‘Systeemtherapie voor prostaatanker’ beschrijft de actuele stand van zaken in de diagnostiek en behandeling van mHSPC in relatie tot de dagelijkse urologische praktijk en geeft een overzicht van de belangrijkste recente ontwikkelingen.

Essentieel voor de indicatiestelling voor behandeling is de uitkomst van diagnostiek. De tweede bijdrage gaat dieper in op de gevolgen van de introductie en het grootschalige gebruik van de PSMA PET/CT-scan in de primaire diagnostiek in relatie tot de kwalificatie van het ziektestadium en daarmee therapiekeuze, alsook de responsbeoordeling met moleculaire beeldvorming.

Relatief onderbelichte elementen van prostaatkankerbehandeling zijn de gevolgen voor de psychosociale gezondheid en seksualiteit. Juist voor patiënten die te maken krijgen met een levensbedreigende ziekte als kanker zijn de partnerrelatie, intimiteit en het seksuele contact van groot belang voor de kwaliteit van de resterende jaren. Het behoud van openheid, intimiteit en een zorgvuldige benadering van seksualiteit zijn vaak een cruciaal onderdeel van de kwaliteit van leven voor patiënten en hun partners.

Tevens wordt aandacht besteed aan lifestyle en botgezondheid. Inzicht in de relatie tussen de behandeling en de risico's voor botdichtheid en fracturen maakt duidelijk hoe belangrijk preventieve maatregelen en leefstijladviezen zijn, en daarmee het waarborgen van de algehele gezondheid van de patiënt.

Het afsluitende artikel gaat uitgebreid in op de mogelijkheden van theranostics in de behandeling van prostaatkanker, met een focus op het veelbelovende radioligandtherapie Lutetium-177-PSMA. Deze innovatieve therapie verbetert niet alleen de overleving in de castratieresistente fase, maar biedt ook perspectief in de hormoonsensitieve setting.

Onder dankzegging aan alle auteurs en betrokkenen die hebben bijgedragen aan dit themanummer, wensen wij u veel leesplezier.

J.-P. van Basten (✉)
Afdeling Urologie, Canisius Wilhelmina Ziekenhuis,
Nijmegen, Nederland
j.v.basten@cwz.nl

I. van Oort
Afdeling Urologie, Radboudumc, Nijmegen, Nederland

Open Access This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License, which permits use, sharing, adaptation, distribution and reproduction in any medium or format, as long as you give appropriate credit to the original author(s) and the source, provide a link to the Creative Commons licence, and indicate if changes were made. The images or other third party material in this article are included in the article's Creative Commons licence, unless indicated otherwise in a credit line to the material. If material

is not included in the article's Creative Commons licence and your intended use is not permitted by statutory regulation or exceeds the permitted use, you will need to obtain permission directly from the copyright holder. To view a copy of this licence, visit <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

Jean-Paul van Basten, uroloog

Inge van Oort, oncologisch uroloog